

همپایی اقتصادی و جهش فناوریانه (مسیر توسعه و ثبات اقتصادی در کره جنوبی)

گردآورنده:

پروفسور کنون لی

(استاد اقتصاد دانشگاه ملی سنول)

مترجمان:

دکتر مصطفی صفدری رنجبر

(عضو هیات علمی دانشکده‌گان فارابی دانشگاه تهران)

حسین رحمن نیا

(دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت فناوری، دانشگاه علامه طباطبائی)

محمد تناری

(دانش آموخته دکتری مدیریت فناوری، دانشگاه علامه طباطبائی)

سرشناسه: لی، کتون، ۱۹۶۰ - م، گردآورنده Lee, Keun

عنوان و نام پدیدآور: همپایی اقتصادی و جهش فناوریانه: مسیر توسعه و ثبات اقتصادی در کره جنوبی / گردآورنده کتون لی؛ مترجمان مصطفی صفدری رنجبر، حسین رحمن نیا، محمد نثاری.

مشخصات نشر: تهران: نهادگرا، وابسته به موسسه غیر انتفاعی مطالعات دین و اقتصاد، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۳۷۸ ص؛ جدول.

شابک: ۷-۰۶۴-۹۸۰۶۲۲-۹۷۸-۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی:

Economic catch-up and technological Leapfrogging: the path to development and macroeconomic stability in Korea, 2016.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۳۷ - ۲۷۸.

عنوان دیگر: مسیر توسعه و ثبات اقتصادی در کره جنوبی.

موضوع: رشد اقتصادی — کره جنوبی Economic development — Korea (South)

شناسه افزوده: صفدری رنجبر، مصطفی، ۱۳۶۲ - مترجم

شناسه افزوده: رحمن نیا، سیدحسین، ۱۳۶۶ - مترجم

شناسه افزوده: نثاری، محمد، ۱۳۵۶ - مترجم

رده بندی کنگره: HC۴۶۷/۷۵۶

رده بندی دیویی: ۳۳۰/۹۵۱۹۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۱۹۲۷۷

اطلاعات رکورد شناسی: فیبا

همپایی اقتصادی و جهش فناوریانه

(مسیر توسعه و ثبات اقتصادی در کره جنوبی)

گردآورنده:

پروفسور کتون لی

(استاد اقتصاد دانشگاه ملی سنول)

مترجمان:

دکتر مصطفی صفدری رنجبر - حسین رحمن نیا - محمد نثاری

طرح جلد: پروانه کاووسی

چاپ: اول - ۱۴۰۱

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان

نشانی انتشارات: تهران، بلوار کشاورز، نرسیده به میدان ولیعصر، خیابان برادران مظفر شمالی، شماره ۱۲۶

تلفن: ۸۸۹۰۵۶۷۴ - ۸۸۹۰۵۶۰۷

سایت: www.nahadgara.ir

فهرست

مقدمه مترجمان ۱۳

فصل اول: پیشگفتار ۱۵

۱-۱. مقدمه ۱۵

۱-۲. بخش اول: همپایی و جهش در سطح اقتصادی ۲۱

۱-۳. بخش دوم: همپایی و جهش در سطح بخش ۲۷

۱-۴. بخش سوم: همپایی و جهانی شدن از طریق کسب و کارهای بزرگ و شرکتهای کوچک و متوسط ۳۰

بخش اول:

همپایی و جهش در سطح اقتصادی / ۳۳

فصل دوم: ریشههای تاریخی و شرایط اولیه برای همپایی اقتصادی ۳۵

۲-۱. مقدمه ۳۵

۲-۲. بازتابهای تاریخی از میزان کنشگری دولت در آسیای شرقی ۳۷

۲-۳. ظرفیت و استقلال دولت‌های سخت و کنفسیوسی ۴۱

۲-۴. ماهیت کنشگری دولت در کره ۴۷

۲-۴-۱. کنترل مالی ۴۷

۲-۴-۲. ترکیب اهداف عمومی و کسب و کار خصوصی ۴۹

۲-۴-۳. ترتیب دوگانه: بازارها و شبکه‌ها ۵۲

۵۵. ۲-۵. مروری کوتاه بر رژیم‌های همپایی اقتصادی در کره

فصل سوم: مدل کره‌ای از توسعه همپایی (یک نگرش قابلیت‌محور)

۵۷. ۳-۱. مقدمه

۶۰. ۳-۲. ایجاد قابلیت و ارتقاء مستمر به عنوان اساس مدل کره‌ای

۶۰. ۳-۲-۱. توسعه به عنوان فرآیند ایجاد قابلیت

۶۵. ۳-۳. ارتقاء مستمر قابلیت‌ها و ورود به صنایع جدید

۶۹. ۳-۴. نقش نهاد توسعه دهنده و هدف‌گذاری صنعت

۷۳. ۳-۵. فرآیند همپایی: برخی جزئیات

۷۳. ۳-۵-۱. تلاش‌های همپایی در روزهای اولیه (دهه ۱۹۶۰ تا اواسط دهه ۱۹۷۰)

۷۳. ۳-۵-۱-۱. قابلیت فناورانه پایین و واردات فناوری از طریق خرید حق امتیاز

۷۴. ۳-۵-۱-۲. سیاست‌های علم و فناوری به منظور برانگیختن واردات فناوری

۷۷. ۳-۵-۲. آغاز فاز همپایی (اواسط دهه ۱۹۷۰ تا اواسط دهه ۱۹۸۰)

۷۷. ۳-۵-۲-۱. واردات قابل توجه فناوری خارجی و آغاز سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه

۸۷. ۳-۵-۳. همپایی سریع (اواسط دهه ۱۹۸۰ تا اواسط دهه ۱۹۹۰)

۸۷. ۳-۵-۳-۱. تأسیس مراکز تحقیق و توسعه درون‌زا در بنگاه‌های کره‌ای

۸۰. ۳-۵-۴. بلوغ فاز همپایی (اواسط دهه ۱۹۹۰ تا زمان حال)

۸۲. ۳-۶. خلاصه‌ای از فرآیند قابلیت‌سازی و یادگیری

۸۲. ۳-۶-۱. مراحل قابلیت‌سازی

۸۵. ۳-۶-۲. نیمه نخست از دهه ۱۹۸۰ به عنوان الحاق انتقادی

۸۶. ۳-۷. معیار تخصصی شدن بخشی و جهش

۹۴. ۳-۸. قابلیت انتقال و درس‌هایی از مدل کره

فصل چهارم: حقوق مالکیت فکری و همپایی فناورانه در کره

۹۹. ۴-۱. مقدمه

- ۴-۲. یافتن قاعده مندی در همپایی با متغیرهای حقوق مالکیت فکری: سه واقعیت و چهار مرحله ۱۰۱
- ۴-۲-۱. سه واقعیت ۱۰۲
- ۴-۲-۲. چهار مرحله ۱۰۴
- ۴-۳. تکامل رژیم‌های حقوق مالکیت فکری و همپایی در کره: دهه ۱۹۶۰ تا کنون ۱۰۶
- ۴-۳-۱. نظام‌های حقوق مالکیت فکری و عملکرد (از دهه ۱۹۶۰ تا اواسط دهه ۱۹۷۰) ۱۰۹
- ۴-۳-۱-۱. ایجاد نظام حقوق مالکیت فکری مؤثر در دهه ۱۹۶۰ ۱۰۹
- ۴-۳-۱-۲. مخترعان داخلی و پتنت‌های کوچک فعالیت‌های ثبت اختراع راقبضه نمودند ۱۱۲
- ۴-۳-۲. نظام‌های حقوق مالکیت فکری و عملکرد از اواسط دهه ۱۹۷۰ تا اواسط دهه ۱۹۸۰ ۱۱۵
- ۴-۳-۲-۱. قوانین مالکیت فکری سازگار بین‌المللی و افزایش پتنت‌های مخترعین خارجی ۱۱۵
- ۴-۳-۳. نظام‌های حقوق مالکیت فکری و عملکرد از اواسط دهه ۱۹۸۰ تا اواسط دهه ۱۹۹۰ ۱۱۶
- ۴-۳-۳-۱. افزایش ثبت اختراعات توسط کره‌ای‌ها و افزایش تقابل‌های بین‌المللی در حقوق مالکیت فکری ۱۱۶
- ۴-۳-۴. نظام‌های حقوق مالکیت فکری و عملکرد آن‌ها: از اواسط دهه ۱۹۹۰ تا کنون ۱۲۰
- ۴-۳-۴-۱. افزایش بنگاه‌های کره‌ای فعال در ثبت پتنت در ایالات متحده آمریکا به واسطه پیشرفت فناوری اطلاعات ۱۲۰
- ۴-۳-۴-۲. ارتقاء زیرساخت مالکیت فکری با فناوری اطلاعات ۱۲۲
- ۴-۳-۴-۳. دیدگاه‌های جدید در سیاست‌های مالکیت فکری ۱۲۳
- ۴-۴. تأثیرات حقوق مالکیت فکری بر همپایی سطح بنگاه ۱۲۳
- ۴-۴-۱. تجربه چالش بر انگیز با معرفی پتنت مواد در دهه ۱۹۸۰ ۱۲۴
- ۴-۴-۲. چالش‌های حقوق مالکیت فکری و واکنش‌های دولت: موارد بنگاه‌های بزرگ ۱۲۷
- ۴-۴-۲-۱. سامسونگ الکترونیک در برابر تگزاس اینسترومنتس ۱۲۷
- ۴-۴-۲-۲. سامسونگ در برابر فوجیتسو: توافق لیسانس متقابل در پرونده صفحه نمایش پلاسما ۱۲۹
- ۴-۴-۲-۳. کاربرد ادغام و اکتساب به منظور تضمین حقوق مالکیت فکری برای همپایی: اکتساب زنیست توسط ال جی الکترونیکس ۱۳۰

- ۳-۴. استفاده از راه‌های گوناگون به منظور دستیابی به حقوق مالکیت فکری خارجی:
 ۱۳۲. مورد شرکت‌های متوسط در توسعه واکسن
 ۴-۴-۴. حقوق مالکیت فکری به عنوان یک مانع اساسی برای همپایی: مواردی از بنگاه‌های کوچک
 ۱۳۶
 ۴-۴-۱. شرکت سان استار
 ۱۳۶
 ۴-۴-۱. شرکت مهندسی جانسونگ
 ۱۳۷
 ۴-۴-۱. استراتژی‌های حقوق مالکیت فکری بنگاه‌های متأخر
 ۱۳۷
 ۴-۵. خلاصه و نکات نهایی
 ۱۴۲

بخش دوم:

همپایی و جهش در سطح بخش‌های صنعتی / ۱۴۵

- فصل پنجم: همپایی و جهش در بخش صنعتی (دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰)
 ۱۴۷
 ۵-۱. مقدمه
 ۱۴۷
 ۵-۲. مدل همپایی در قابلیت‌های فناورانه و بازارها
 ۱۵۰
 ۵-۳. روند همپایی بازار در صنایع کره و ویژگی‌های فناورانه
 ۱۵۷
 ۵-۴. تجربه‌های موفق و ناموفق از همپایی
 ۱۶۶
 ۵-۴-۱. صنعت خودرو
 ۱۶۶
 ۵-۴-۲. صنعت تراشه‌های حافظه D-RAM
 ۱۶۸
 ۵-۴-۳. صنعت ارتباطات از راه دور: تلفن‌های همراه CDMA
 ۱۷۳
 ۵-۴-۴. رایانه‌های شخصی
 ۱۷۵
 ۵-۴-۵. لوازم الکترونیکی مصرفی: لوازم صوتی و تصویری
 ۱۷۹
 ۵-۴-۶. صنعت ماشین ابزار
 ۱۸۲
 ۵-۴-۷. مدل و سه الگوی همپایی در شش صنعت: خلاصه
 ۱۸۴
 ۵-۵. پیامدهای مرتبط با سیاست‌های اعمال شده
 ۱۸۸

- ۱-۵-۵. نهادها و رژیم‌های فناورانه: دلالت سیاستی اول ۱۸۸
- ۲-۵-۵. اهمیت پایگاه دانش داخلی و خارجی و استراتژی دسترسی: دلالت سیاستی دوم ۱۹۲
- ۳-۵-۵. نکاتی پیرامون توسعه فناورانه بیشتر در صنایع کمرای ۱۹۵
- ۶-۵. نتیجه‌گیری ۱۹۶

فصل ششم: فناوری دیجیتال به عنوان یک پنجره فرصت جهش (صنعت نمایشگرها) ۱۹۹

- ۱-۶-۱. مقدمه ۱۹۹
- ۲-۶-۱. ادبیات و چارچوب نظری ۲۰۲
- ۳-۶-۱. رژیم‌های فناورانه تلویزیون دیجیتال و پایه منابع اولیه شرکت‌های کمرای ۲۰۶
- ۱-۳-۶-۱. رژیم‌های فناورانه تلویزیون دیجیتال ۲۰۶
- ۲-۳-۶-۱. تنظیم استانداردها برای تلویزیون‌های دیجیتال: نخستین ریسک ۲۰۲
- ۳-۳-۶-۱. پایه منابع اولیه شرکت‌های کمرای ۲۱۱
- ۴-۶-۱. فرآیند جهش: غلبه بر معایب ۲۱۲
- ۱-۴-۶-۱. اقدامات اولیه کنسرسیوم دولتی خصوصی ۲۱۲
- ۲-۴-۶-۱. سامسونگ و ال‌جی: ارزیابی مبتنی دانش خارجی و وارتقای خود ۲۱۷
- ۳-۴-۶-۱. تضمین سود اولین حرکت دهنده در بازار و استراتژی شرکت برای کاهش ریسک دوم ۲۲۱
- ۵-۶-۱. تجزیه و تحلیل و مقایسه ۲۲۲
- ۱-۵-۶-۱. خلاصه ۲۲۲
- ۲-۵-۶-۱. مقایسه با تأخیر ژاپنی ها ۲۲۵
- ۳-۵-۶-۱. مقایسه با مورد ارتباطات تلفن همراه CDMA ۲۲۷
- ۶-۶-۱. نتیجه‌گیری و دلالت‌های سیاستی ۲۲۸

فصل هفتم: همپایی فناورانه در بخش کالاهای سرمایه‌ای ۲۳۳

- ۱-۷-۱. مقدمه ۲۳۳
- ۲-۷-۱. اهمیت صنعت کالاهای سرمایه‌ای و تجربه کره ۲۳۵

- ۳-۷. سیستم‌های بخشی نوآوری و صنعت ماشین ابزار ۳۳۹
- ۱-۳-۷. رژیم‌های دانش/فناوری‌ها ۳۴۰
- ۲-۳-۷. شرایط تقاضا یا رژیم‌های بازار ۳۴۲
- ۳-۳-۷. نقش بازیگران: دولت‌ها و شرکت‌های حاضر در بازار ۳۴۳
- ۴-۷. سه مانع برای همپایی در صنایع کالاهای سرمایه‌ای ۳۴۴
- ۱-۴-۷. تقاضای ضعیف منجر به تحقیق و توسعه ضعیف می‌شود ۳۴۴
- ۲-۴-۷. پایین کشیدن قیمت‌ها (دامپینگ) توسط شرکت‌های حاضر در بازار ۳۴۶
- ۳-۴-۷. رسیدگی به پرونده‌های حقوق مالکیت فکری علیه شرکت‌های در حال همپایی ۳۴۸
- ۵-۷. فرصت‌هایی برای همپایی ۳۴۹
- ۱-۵-۷. نقش دولت ۳۴۹
- ۲-۵-۷. نقش نگاه‌ها ۳۵۱
- ۶-۷. خلاصه و نکات مهم ۳۵۲

بخش سوم:

همپایی و بین‌المللی‌سازی از طریق کسب و کارهای بزرگ و کسب و کارهای کوچک و متوسط / ۲۵۵

- فصل هشتم: سامسونگ در کره بوجود آمد و در خارج از کشور تکرار شد ۲۵۷
- ۱-۸. مقدمه ۲۵۲
- ۲-۸. قابلیت گروه‌های کسب و کار: ملاحظه نظری ۲۵۹
- ۳-۸. ایجاد یکپارچگی عمودی در کره: شرکت‌های وابسته به سامسونگ در صنایع الکترونیک ۲۶۵
- ۴-۸. تکرار یکپارچگی عمودی در مکزیک و مالزی ۲۶۸
- ۱-۴-۸. مجتمع سرمبان در مالزی ۲۶۸
- ۲-۴-۸. مجتمع تیهوانا در مکزیک ۲۶۹
- ۵-۸. تکرار یکپارچگی عمودی مشابه در چین ۲۷۰

- ۸-۵-۱. مرحله آماده‌سازی ۲۷۲
- ۸-۵-۲. تکرار در چین شمالی (ناحیه تیانجین) ۳۷۲
- ۸-۵-۲-۱. دور اول حرکت با VCR: SEC، تلویزیون رنگی و نمایشگر ۲۷۳
- ۸-۵-۲-۲. حرکت‌های بعدی توسط SEM، SC و SDI برای قطعات و مجموعه‌ها ۲۷۵
- ۸-۵-۳. تکرار در چین جنوبی (ناحیه گوانگدونگ-شنزن) ۲۷۶
- ۸-۶. قدرت یکپارچگی عمومی در بازار صفحه نمایش ۲۷۷
- ۸-۶-۱. شبکه عمودی ۲۷۷
- ۸-۶-۲. تغییر سریع شرایط بازار و پاسخ‌های سامسونگ ۲۷۸
- ۸-۶-۳. مقایسه با شرکت‌های دیگر ۲۸۰
- ۸-۷. نتیجه‌گیری ۲۸۲

فصل نهم: انتقال کارخانه‌ها به آسموی مرزها و تأثیر آن روی مشاغل بومی

- (مطالعه موردی سامسونگ) ۲۸۵
- ۹-۱. مقدمه ۲۸۵
- ۹-۲. ظهور کسب و کار تلفن همراه سامسونگ و کارخانه‌های بیرون مرزی آن ۲۹۰
- ۹-۲-۱. رشد تجارت تلفن همراه ۲۹۰
- ۹-۲-۲. تأثیر هزینه و بهرموری در بین‌المللی سازی تولید ۲۹۳
- ۹-۳. تأثیر بر روی استخدام بومی و ترکیب آن ۲۹۶
- ۹-۴. مقابله با احتمال گسیختگی فناوری ۲۹۷
- ۹-۵. خلاصه و نتیجه‌گیری ۳۰۳

فصل دهم: همپایی و خلق مسیر توسط بنگاه‌های کوچک و متوسط

- (از OEM تا OBM) ۳۰۵
- ۱۰-۱. مقدمه ۳۰۵
- ۱۰-۲. ادبیات موضوع و سوالات تحقیق ۳۰۹

مقدمه مترجمان

رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه پس از جنگ جهانی دوم و یا پس از آزادی و استقلال آن‌ها آغاز شد. در این مسیر ناهموار، ابتدا چهار ببر آسیایی (کره، تایوان، هنگ کنگ و سنگاپور) به موفقیت اولیه دست یافتند. در ادامه خیزش خیره‌کننده چین و پس از آن چندین کشور شرق آسیا یا آمریکای لاتین (البته با موفقیت کمتر) در موج دوم رخ داد. از این رخداد تحت عنوان «همپایی اقتصادی» یاد می‌شود. در مبانی نظری و پیشینه پژوهش، همپایی اقتصادی به عنوان کاهش شکاف میان بنگاه یا کشوری متاخر و بنگاه یا کشوری پیشرو تعریف شده است. اما براساس پژوهش‌های اخیر صاحب‌نظران این حوزه، همپایی متاخران با اقتصادهای پیشرو تنها در قالب الگوبرداری کپی‌کارانه صورت نمی‌پذیرد و اغلب به ایجاد مسیرهایی متفاوت از مسیر بنگاه‌ها یا کشورهای پیشرو منجر می‌شود.

در همین راستا و تا به امروز، پژوهش‌های متعدد، متنوع و بسیار غنی در خصوص فهم و تبیین فرآیند همپایی اقتصادی متاخران انجام شده است که بر بنگاه‌ها، کشورها، بخش‌ها و یا فناوری‌ها تمرکز یافته‌اند. به طور کلی، یک شاخه از پیشینه پژوهش بر همپایی به مثابه فرآیند یادگیری و توسعه توانمندی تمرکز می‌کند؛ فرآیندی که ممکن است زمان زیادی به طول بینجامد و نیازمند تسلط بر طیف وسیعی از توانمندی‌ها است. شاخه دیگر مطالعات بر اثرپذیری همپایی از نظام‌های نوآوری پیرامونی متمرکز است و به رابطه میان بازیگران محوری و درگیر در فعالیت‌های نوآوری توجه دارد.

یکی از نظریه‌پردازان پیشرو در حوزه همپایی اقتصادی و فناورانه پروفیسور کیون لی^۱ (استاد اقتصاد دانشگاه ملی سئول) است که دارای مطالعات و تألیفات متعددی در این عرصه می‌باشد.

برای مثال، ایشان در سال های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۹ به ترتیب کتاب های اثرگذاری با عناوین «تحلیل شومیتتری از همپایی اقتصادی»^۱ و «هنر همپایی اقتصادی»^۲ را به نگارش درآورده است که بسیار مورد توجه پژوهشگران و سیاست گذاران در سرتاسر جهان قرار گرفته اند. کتابی که در دست دارید نیز یکی از آثار این صاحب نظر و پژوهشگر برجسته است که در سال ۲۰۱۶ تدوین شده است و در قالب آن به گردآوری مجموعه ای از مقالات در زمینه «همپایی اقتصادی و جهش فناورانه در کره جنوبی» پرداخته است.

این کتاب در سه بخش تدوین شده است: ۱) همپایی و جهش در سطح اقتصادی؛ ۲) همپایی و جهش در سطح بخش و ۳) همپایی و جهانی شدن از طریق کسب و کارهای بزرگ و شرکت های کوچک و متوسط. بخش اول کتاب به عناوینی نظیر ریشه های تاریخی و شرایط اولیه برای همپایی اقتصادی، مدل کره ای از توسعه همپایی (یک نگرش قابلیت محور)، حقوق مالکیت فکری و همپایی در کره تخصص یافته است. بخش دوم کتاب مشتمل بر عناوینی مانند همپایی و جهش در شش بخش صنعتی در کره، فناوری دیجیتال به عنوان یک پنجره فرصت جهش در صنعت نمایشگرها، همپایی فناورانه در بخش کالاهای سرمایه ای است. بخش سوم نیز دربرگیرنده عناوینی همچون توسعه فعالیت های گروه های کسب و کار مانند سامسونگ به فراتر از مرزها، انتقال کارخانه ها به آنسوی مرزها و تأثیر آن روی مشاغل بومی براساس تجربه شرکت سامسونگ و همپایی و خلق مسیر توسط بنگاه های کوچک و متوسط می باشد.

امیدوار هستیم که ترجمه و انتشار این اثر بتواند هم مبنایی برای پژوهش های اثرگذار توسط صاحب نظران و پژوهشگران این عرصه و هم چراغ راهی برای سیاست گذاری ها و تصمیم گیری های حوزه های اقتصادی، صنعتی و فناورانه در کشورمان باشد و گامی هرچند کوچک در مسیر توسعه و تعالی میهن عزیزمان ایران به حساب آید. از همه صاحب نظران، اساتید دانشگاه، دانشجویان، پژوهشگران و صنعتگران عزیزی که این کتاب را مطالعه می نمایند، درخواست می کنیم که نقطه نظرات ارزشمندشان را با مترجمان کتاب به اشتراک بگذارند.^۳

۱- این کتاب توسط دکتر مهیار ادیبی و دکتر ابراهیم سوزنجی ترجمه شده و توسط نشر نهادگرا منتشر شده است.

۲- این کتاب توسط دکتر مصطفی صفیری رنجبر و دکتر محمدناری ترجمه شده و توسط شرکت چاپ و نشر بازارگانی منتشر شده است.

3- Mostafa.safdari@gmail.com